1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2019/2020

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ELE	Electricidade e electrónica	CSELE02	Sistemas de telecomunicacións e informáticos	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0560	Empresa e iniciativa emprendedora	2019/2020	2	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	DAVID MANUEL SILVA GÓMEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este profesional exerce a súa actividade en empresas do sector servizos, tanto privadas como públicas, adicadas ás telecomunicacións, integración de sistemas, redes de banda ancha, telemática e medios audiovisuais, como dinamizador de proxectos, integrador de sistemas e supervisor da montaxe e mantemento das instalacións e infraestruturas, ben por conta propia ou allea.

As ocupacións e postos de traballo máis relevantes son os seguintes:
- Axudante de proxectista en instalacións de telecomunicacións para edificios e vivendas.
- Supervisor da montaxe de instalacións de telecomunicacións para edificios e vivendas.
- Técnico en verificación e control de equipos e instalacións de telecomunicacións.
- Especialista en instalación, integración e mantemento de equipos e sistemas de telecomunicación.
- Xefe de obra en instalacións de telecomunicacións.
- Técnico en supervisión, instalación, verificación e control de equipos de sistemas de radio e televisión en estudos de produción e sistemas de produción audiovisual.
- Técnico en supervisión, instalación, mantemento, verificación e control de equipos de sistemas de radiodifusión.
- Técnico en supervisión, instalación, mantemento, verificación e control de equipos de sistemas de seguridade electrónica e circuitos pechados de televisión.
- Técnico en supervisión, instalación, mantemento, verificación e control en redes locais e sistemas telemáticos.
- Técnico en supervisión, instalación, mantemento, verificación e control en sistemas de radioenlaces.
- Especialista en integración, instalación e mantemento de equipos e sistemas informáticos.

O perfil profesional deste título, dentro do sector terciario, evoluciona cara un técnico superior con grande especialización na supervisión, instalación e mantemento de infraestruturas de telecomunicacións, sistemas de seguridade electrónica, redes de comunicación, fogar dixital, telefonía, sonido e imaxe e sistemas informáticos, cun incremento no desempeño de funcións de xestión, planificación, calidade e prevención de riscos laborais.

O desenvolvemento das tecnoloxías da información, como resultado da converxencia da informática e das telecomunicacións, fundaméntase principalmente na fibra óptica e as redes de comunicación inalámbricas, para o tránsito de calquera tipo de información. A integración de equipos e sistemas, tanto informáticos como de telecomunicación, conleva un cambio nos procesos tradicionais de planificación, instalación e mantemento en cuanto ás novas tecnoloxías, cuio obxectivo é optimizar as comunicacións entre usuarios.
Será necesaria a utilización de técnicas e procedementos concretos para a integración destes sistemas, así como o uso de equipamento de comprobación e medida específico.
As estruturas organizativas tenden a configurarse sobre a base de decisións descentralizadas ou equipos participativos de xestión, potenciando a autonomía e capacidade de decisión.
As características do mercado de traballo, a mobilidade laboral e a apertura económica obrigan a formar profesionais polivalentes capaces de adaptarse ás novas situacións socioeconómicas, laborais e organizativas do sector.

A adaptación ás directivas europeas e nacionais sobre a xestión de residuos implicará a posta en marcha de procedementos que permitan o aproveitamento dos recursos en condicións de seguridade, calidade e respeto ao medio ambiente.

As ensinanzas do módulo centraranse en despertar o espíritu emprendedor do noso alumnado, pensando nunha boa idea de negocio e explicando as ferramentas necesarias para pola en marcha, os trámites, as axudas das que dispon, así como os riscos aos que se enfrentan e as vantaxes do autoemprego.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Iniciativa emprendedora.	Desenvolvemento do espírito emprendedor e análise do concepto de cultura emprendedora.	9	20
2	A empresa, a súa organización e o seu contorno.	Análise das actividades empresariais e identificación dos principais compoñentes do contorno que rodea á empresa e da súa organización interna.	5	10
3	Planificación dunha empresa.	Definición dos procesos básicos que se realizan nas empresas.	6	15
4	Creación e posta en marcha dunha empresa.	Selección da forma xurídica da empresa tendo en conta as implicacións legais.	6	15
5	Xestión financieira e contable.	Análise das obrigas contables da empresa. Estudo de viabilidade.	12	20
6	Xestión fiscal.	Definición das obrigas fiscais da empresa.	6	10
7	Documentación da empresa.	Análise dos principais documentos de compravenda e pagamento nunha empresa.	9	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Iniciativa emprendedora.	9

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificouse o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analizouse o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras nos sectores das telecomunicacións e da informática.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito das telecomunicacións e da informática, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.1 Elaborouse un plan de empresa que inclúa unha idea de negocio.
CA2.12.2 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a localización, a organización dos recursos necesarios e a responsabilidade social da empresa.
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade dos sectores das telecomunicacións e da informática (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.). A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia. Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración. Actuación das persoas emprendedoras nos sectores das telecomunicacións e da informática.

Contidos
O risco como factor inherente á actividade emprendedora. Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social. Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas. Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito das telecomunicacións e da informática.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A empresa, a súa organización e o seu contorno.	5

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coas telecomunicacións e coa informática e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identificáronse, en empresas de telecomunicacións e de informática, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de telecomunicacións e de informática, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.2 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a localización, a organización dos recursos necesarios e a responsabilidade social da empresa.
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.

4.2.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións. Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural. Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática: clientela, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia. Localización da empresa.

Contidos
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Planificación dunha empresa.	6

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.3 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a organización do proceso produtivo e o plan de marketing.

4.3.e) Contidos

Contidos
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Creación e posta en marcha dunha empresa.	6

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social nos sectores das telecomunicacións e da informática.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identificáronse os trámites exixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de telecomunicacións e de informática tendo en conta a súa localización.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.

4.4.e) Contidos

Contidos
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial. Formas xurídicas das empresas. Responsabilidade legal do empresariado. A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica. Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa. Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa. Axudas e subvencións para a creación dunha empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática. Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Xestión financieira e contable.	12

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

4.5.e) Contidos

Contidos
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa nos sectores das telecomunicacións e da informática. Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais. Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e razóns financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa. Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Xestión fiscal.	6

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coas telecomunicacións e a informática, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións trimestrais e liquidacións anuais).

4.6.e) Contidos

Contidos
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica. Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Documentación da empresa.	9

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática, e describíronse os circuítos que recorre esa documentación na empresa.

4.7.e) Contidos

Contidos
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática: documentos administrativos e documentos de pagamento. Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES.

Serán os así indicados en cada unidade didáctica.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Para aprobar o módulo de EIE, é necesario obter unha puntuación igual ou superior a cinco puntos en cada avaliación. Falamos da avaliación en base á suma dos criterios co seguinte peso na nota final de cada avaliación:

- EXAMES/PROBAS TEÓRICAS ESCRITAS: como instrumento de avaliación empregaranse probas de coñecemento, mediante probas obxectivas, teóricas e prácticas, que terán unha ponderación na nota final de cada avaliación dun 60%. Realizarase polo menos unha proba escrita por avaliación que pode incluír preguntas test, curtas, de desenvolvemento ou supostos prácticos relativos aos contidos traballados en cada avaliación, valorándose de 0 a 10 puntos cada proba. Esixirase unha cualificación de como mínimo 4 puntos sobre 10 para poder ter en conta o resto de criterios.

-ACTIVIDADES/EXERCICIOS PRÁCTICOS: como instrumentos de avaliación: traballos e realizacións (investigacións, supostos prácticos, exposicións orais) cun peso na nota final dun 10%.

- PLAN DE EMPRESA: Os alumnos terán que elaborar ó longo do curso un Plan de Empresa, que se realizará en equipo, e que terá un peso na nota final de cada avaliación dun 30%. En cada unha das avaliacións establecerase a entrega obrigatoria dunha parte de dito plan, que será cualificada de 0 a 10 puntos.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

É obrigatorio ter superadas, cunha nota de mínima de 5, todas as avaliacións do módulo de EIE para ser declarado aprobado.

Aquelos alumnos que teñan algunha/s avaliación/s suspensa/s terán que recuperala/s da seguinte forma:

- Realizarase unha proba de recuperación final no mes de xuño que combinará parte teórica e práctica e a nota mínima para ser declarado aprobado nesta parte é de cinco (5). Cada avaliación recupérase independentemente, é dicir, o alumnado deberá facer un exame por cada avaliación que deba recuperar. Este exame poderá incluír contidos traballados tanto nos temas como nas tarefas das correspondentes avaliacións. É necesario obter una puntuación igual ou superior a 5 para recuperar cada avaliación e facer a media para o cálculo da nota final.

- Terán que entregar o Plan de Empresa aquelos alumnos que non o fixeran ou o tiveran suspenso, e a nota mínima para ser declarado aprobado nesta parte é de cinco (5).

Ámbalas dúas partes (probas escritas e plan de empresa) han de estar aprobadas para superar o módulo.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

No caso de perda da avaliación continua por faltas de asistencia, o sistema de avaliación deste alumnado será o seguinte:

- Na data fixada pola xefatura de estudos realizarase unha proba escrita de contido teórico-práctico cun peso do 70% na nota final. Esta proba poderá conter preguntas test, de completar, de verdadeiro/falso, de resposta curta ou supostos prácticos relativos ós contidos do módulo.
- Nesa mesma data presentarase un Plan de Empresa que se axuste aos criterios establecidos pola profesora e cunha ponderación na nota final do 30%.

É necesario obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10 tanto na probas teórico-práctica escrita como no proxecto empresarial presentado para acadar o aprobado.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O sistema de xestión de calidade (SXC) establece a obriga de realizar un seguimento mensual da programación, tanto nas reunións do Equipo Docente, como nas reunións do Departamento de FOL.

Os principais indicadores do grao de cumprimento da programación serán:

- O grao de cumprimento da temporalización.
- O logro dos obxectivos programados.
- Os resultados académicos acadados.

Para o desenvolvemento da programación teranse en conta as conclusións obtidas da avaliación inicial e partiremos dos coñecementos previos do alumnado.

Para proceder a avaliación da práctica docente recabarase información das reunións realizadas polo equipo docente, nas que se mostran os indicadores anteriormente citados, e dos cuestionarios periódicos realizados ao alumnado co fin de averiguar o grao de conformidade co módulo de EIE, onde se lles solicitará valoración sobre a metodoloxía e aspectos relativos á docencia, a forma de traballo en aula, as técnicas de avaliación, así como cuestións que indiquen se se acadaron os obxectivos marcados nas distintas unidades didácticas. Observarase ademáis se existe absentismo nas clases, o aprendido polo alumnado ao finalizar o módulo e os resultados académicos obtidos.

Unha vez visto isto, realizaranse propostas de mellora que poidan ser interesantes cara o vindeiro curso, e que serán recollidas na memoria final do departamento.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao comenzo das actividades do curso académico procederase á avaliación inicial do alumnado, por parte do Departamento de Información e Orientación Profesional (avaliación psicopedagóxica) e tamén polo profesorado do grupo, e que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades.

Esta información poderá proceder, entre outros:

a. Dos informes individualizados de avaliación da etapa anterioemente cursada, de ser o caso.
b. Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
c. Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
d. Dos informes ou ditames sobre o alumando discapacitado ou con necesidades específicas de apoio educativo que poida haber no grupo.
e. Da experiencia profesional previa.

f. Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.

g. Da observación do alumnado e das actividades realizadas nas primeiras semanas do curso de cara a establecer o nivel de coñecementos previos sobre os contidos do módulo.

O profesor/a encargado da titoría proporcionará a todo o equipo docente dun curso e ciclo a información dispoñible sobre as características xerais do grupo e circunstancias específicas académicas ou persoais, con incidencia educativa,de cantos alumnos e alumnas o compoñan.

O tratado na sesión de avaliación inicial e os acordos que adopte o equipo docente nela recolleranse nunha acta, incluíndo especialmente aqueles que teñan que ver cos aspectos de flexibilización na duración das ensinanzas, e medidas de reforzo educativo.

Ademais, en relación ao módulo de EIE, realizarase unha avaliación inicial de coñecementos previos que establecerá o punto de partida para o desenvolvemento do módulo e determinará os diferentes graos de coñecemento existente no grupo. Esta avaliación inicial en ningún caso comportará cualificación para o alumnado.

Esta programación didáctica está aberta aos diferentes tipos de modificacións que poidan xurdir en función das necesidades que se puidesen presentar.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O carácter aberto e flexible do currículo ten por obxecto atender á diversidade do alumnado, posibilitando niveles de adaptación curricular ás condicións específicas de cada alumno.Atender á diversidade consiste en tratar de forma diferente ás diversas necesidades e características do alumnado, para garantir que cada alumno/a acade as capacidades previstas no maior grado posible.

Podemos distinguir entre diversidade de ritmos de aprendizaxe, baseada na existencia de diferentes intereses, motivacións, capacidades entre o alumando, e diversidade baseada na existencia de alumnos con necesidades de apoio educativo, tendo en conta tamén a posibilidade de ter alumnos sobredotados intelectualmente.

Na realización da diagnose inicial e na elaboración da información deberían participar:

- O Departamento de Información e Orientación Profesional do CIFP.
- A familia do alumno.
- Organismos especiais (ex. ONCE).
- O resto do equipo educativo.
- O gabinete psicopedagóxico da Delegación Provincial de Educación.

Vista a información obtida, cada departamento didáctico deberá adecuar a súa programación ás necesidades do alumnado. En base a isto, tamén se farán as seguintes actuacións:

1. Antes de elaborar a programación, falarase co Departamento de Información e Orientación Profesional do CIFP e cos titores dos grupos que, trala avaliación incicial, sinalen a existencia de alumnado con necesidades educativas específicas. Asemade, elaborarase unha sesión de avaliación inicial para establecer as características do alumnado. Derivado disto, podería darse o caso de ter que realizar algunha flexibilización modular.

2. Implantación de medidas como as seguintes:
   -Unha avaliación inicial de coñecementos previos sobre o módulo, que se realizará na primeira semana do curso, a través da cal percibiremos

o nivel de coñecemento, de expresión,... dos nosos alumnos.

-Estableceranse secuencias de contidos que garantan de xeito progresivo aprendizaxes básicos para todos os alumnos e coñecementos de maior complexidade para algúns.

-Deseñaranse actividades de ensino-aprendizaxe variadas e con diferente nivel de dificultade.

-Diálogo profesor-alumno continuo a fin de posiblilitar a súa adaptación a determinadas actividades e á dinámica xeral do curso.

-Actividades de reforzo para aqueles que non seguen o ritmo de aprendizaxe do grupo, reforzando así os seus coñecementos e axudando a superar as súas dificultades.

-Actividades de recuperación para aqueles alumnos/as que non acaden os mínimos previstos. Do mesmo xeito, actividades de ampliación e/ou investigación para quenes presenten maior capacidade de aprendizaxe.

-Utilización de recursos e materiais variados (gráficos, audiovisuais, Internet,...) para facilitar a comprensión de contidos por parte do alumnado.

-Considerararanse diferentes tempos para a realización das actividades en función dos diferentes ritmos de aprendizaxe.

-Fomentarase o traballo en equipo e a axuda entre compañeiros. Na formación de grupos procurarase que estes sexan heteroxéneos, que tódolos membros do mesmo participen nas decisións e tarefas con igualdade e respeto, e procurarase a rotación ao longo do curso para favorecer o grao de integración.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O decreto que configura o Regulamento Orgánico dos CIFP, establece que na programación didáctica dos Departamentos, incorporararanse os temas transversais do currículo nos obxectivos e contidos de cada materia ou módulo profesional. Por iso, as capacidades terminais concretas son:

- Interesarse por comprender realidades ambientais do sector, analizando como inciden nas propias actitudes e comportamentos e no equilibrio do contorno.
- Distinguir elementos discriminatorios no sector, mostrando unha actitude crítica perante os mesmos e apreciando a diferenza como riqueza colectiva.
- Coa consecución destas capacidades terminais do módulo de EIE, alcánzase o obxectivo xeral.

Os principais temas de transversalidade son:

a) Educación medio ambiental e para a saúde: promoverase no alumnado unha actitude crítica e de respeto cara o medio ambiente. Falaremos da actitude de determinadas empresas e gobernos que non teñen en conta o dano ao medio ambiente que causa a súa actividade.

b) Educación para a igualdade e non discriminación: considerararanse os alumnos e alumnas para evitar discriminacións entre eles, intentando eliminar os roles asignados tradicionalmente a un ou a outro sexo. Potenciarase a aceptación de todas as persoas e fomentarase a importancia da non discriminación laboral por razón de sexo ou raza. Partimos de dous dereitos fundamentais e básicos, como son o do dereito á integridade física e mental e o dereito ao traballo. Serán continuas as referencias á igualdade de dereitos entre mulleres e homes e incidirase na nulidade das decisións empresariais que incorran nalgún tipo de discriminación ou desigualdade.

c) Educación moral e cívica: fomentarase o respeto polas opinións dos demais e a adopción dunha actitude aberta e crítica. O traballo en equipo permite traballar aspectos de importancia como a honestidade, o compromiso, a confianza,... Trataremos de visualizar a importancia dos valores éticos no seo empresarial, sexa nas relacións entre compañeiros de traballo, coma con superiores xerárquicos, clientes, provedores,...

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

O noso alumnado participa en actividades complementarias e extraescolares xerais, organizadas polo CIFP, e específicas do departamento de FOL. Non están previstas nesta data actividades para o presente curso.

10.Outros apartados

10.1) Presentación da programación ao alumnado.

Na primeira semana de clase, coincidindo coa sesión de presentación do módulo, a profesora explicará a finalidade do mesmo, os contidos a traballar distribuidos en unidades didácticas e os os criterios de cualificación segundo o epígrafe 5 do presente documento. Resolveranse as posibles dúbidas por parte do alumnado en canto ao desenvolvemento do módulo e informaráselle de que na aula virtual do centro teñen á súa disposición un resumo da programación dentro do curso creado pola profesora.